

Landskap: *Skåne*Upptecknat av: *Ebba Ebbesson*Härad: *Bjäre*Adress: *Ekelid, Hov.*Socken: *Hov*Berättat av: *Christina Ebbesson*Uppteckningsår: *1941.*Född år *1847* i *Smågd, V. Harup*

- Fästfolk, - gård m m. s. 1.*
- "Majetvärd" restes om inte lysning
kungjorts för midsommar. s. 1.*
- Bryllöp i 3-4 dagar. s. 1-2*
- Färd till kyrkan. s. 1.*
- Triggare på gårdens trappor. s. 2.*
- Folk från alla byar skulle "se
bruden", - trakterades. s. 2.*
- Brydfejjet skulle höra efter
"hoch avänne" sista dagen. s. 2.*
- Färd till brudgummens hem. s. 2.*
- Kom arvingen förtidigt utkvärde
fjärdingsmannen "rumpskatt". s. 2.*
- Att iakttaga med den nyfödde. s. 2.*

Skriv endast på denna sida!

No 7196

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVGamla seder i Bjäre.

I folkminnen och folktankar har jag läst om gamla bröllopsfrån andra orter. Som den inte likna de beskrivningar jag hört om gamla här på orten, vill jag beskriva de jag hört omtalas från 1850-60 talet i Bjäre härad, Skåne.

Ägentlig förlovnings brukades inte. Ring fick först vid vigs och även då var det i många fall att få ärra den mor eller svärmor förut gagnat. Ytterst sällan bars ringen. Det var endast vid högtidliga tillfällen i annat fall hade den inte kunnat gömmas i flera släktled, då den var av karats guld, mycket tunn och bred, ända till en hel gm.

Fästman och fästnö följdes åt till stormarknaden i ortens kyrka där han köpte schal och psalmbok m. m. - fästnögåva - till sin fästnö och där ansågs förlovningen eklaterad.

Gingo ett par länge i "fästa" och lysning inte blivit kungjorde före midsommar, kunde det hända att majetråd restes för dem. Detta skulle gammalt bruk inlösas med ett stort kalas eller 100 riksdaler, för vilken ungdomarna, som rest trådet, själva fingo ställa till fäst. Blev inte trådet löst, vilket kunde hända någon gång, diktades det en visa om fästefolket deras anhöriga vari deras fel och brister livligt framhållas.

Stod bröllopet i brudens hem var ~~från~~ det kalas där i en till fyra dagar. Sedan flyttade bruden och kalasandet fortsatte i hans hem. Ofta flyttade hon före bröllopet så att själva bröllopet blev i det nya hemmet då föregicks flytningen av gratulationskalas i hennes hem.

Till kyrkan gingo de. Först kom det sex förriddare, så brudparet med "lejesvenner" och "brudpigor" - tärnor och marskalkar - därefter spelmästarna och sedan hela brudföljet. Vid vägarna, där bröllopsskaran drog fram, sköt flitigt till brudparets ära. Hemkommen från kyrkan erhöll bruden en krans konstgjorda peppersblommor inramad och under glas med brudparets initialer klippa av förgyllt papper samt några passande bröllopsversar skrivna ut

Ortens tiggare infunno sig också och intogo sina platesr på gårdens trappor. Därav kom ordspråken: "Den objudne får sitta på trappan" och "Brå som en tiggare, vilken har sju gille i samma by." De blevo rikligen förplågade och fingo även med sig hem i påsarna.

På kvällen samlades en hel mängd folk från alla byar för att "se br De skulle också trakteras med brännvin, körsbärsvin och gorån.

Bröllopsfästligheterna avslutades sista dagen med att hela brudföljen skulle köra efter "kockabränne" -ved till kokken. - Ett helt träd. vanligen björk, fälldes och med roten före forslades den på den sämsta kärren, som far Om allt gick sönder, vagn, **settyg** m.m. var glädjen stor och under musik, sk och skämt drogs trädet med roten in i köket till kokken.

Nästah lika viktigt, som själva bröllopet, var då bruden skulle fly om hon kom från ett burget ~~kam~~ bondenheim. Hela släkten, vilken räknades ut i led, skulle med att köra. Först körde de mest avlägsna släktingarna, som hade minst värdefulla med sig, och så undan för undan. Givetvis kunde det inte bli mycket på varje vagn, då skjutsarna voro många, men vagnarna voro ju inte hel: så stora och bärkraftiga som nu.

Närmast före brudparet körde brudens föräldrar och de hade brudsång med sig. Sist i raden kom brudparet åtföljda av "brudpojor" och "lavessvenner". Färden gick inte fort och utmed vägarna, som passerades, var det en massa folk som ville se på ståten och skjuta för brudparet. Alla skulle trakteras med br och bröd. Brödkakorna voro bestrukna på undersidan med smör. "Brudpojorna" ~~sk~~ skuro skivor och dela ut som tilltugg till det brännvin, "lavessvenneri slogo upp.

Framme vid brudgummens hem voro åreporter resta och även här voro folkmassor samlade för att med hurrarop och skjutande mottaga de ankommande. Under musik och hurrarop bärs bruden in i det nya hemmet.

Kom första arvingen någon månad i förskott fingo föräldrarna besök fjärdingsmannen, vilken utkrävde en skatt på 9 dalers som kallades "rompeski

Det var en hel del att iakttaga med den lille nyfödde. Solen fick skina på honom först, ty då fick han anlag att bli solbränd. Första klädelsi skulle vara av gammalt tyg eller blev han en slössare m.m.

ACC. N.R. M. 7196:1-3.

Bandsop, - magi, offer, s. 2-3.

II.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Register.